

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžnč/2/2014
Identifikačné číslo spisu:	9014010105
Dátum vydania rozhodnutia:	17.09.2015
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9014010105.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: Z. E., bytom B. C. XXXX/XX, T., zastúpenej JUDr. Tatianou Polkovou, advokátkou so sídlom Na priekope 174/13, Žilina, proti odporcovi: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, so sídlom Mierová 19, Bratislava, v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh z a m i e t a .

Navrhovateľke právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Návrhom doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 03. septembra 2014 sa navrhovateľka domáhala vydania rozhodnutia, ktorým súd uloží odporcovi povinnosť konať a rozhodnúť vo veci jej návrhu z 20. apríla 2012 vedenom pod sp. zn. 7207/2012-3200 v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia. Zároveň žiadala uložiť odporcovi povinnosť nahradiť jej do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia trovy konania.

V dôvodoch návrhu ďalej popísala postup odporcu, ako aj Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky pri vybavovaní ňou zaslaných podaní a sťažností. Uviedla, že písomným podaním z 20. apríla 2012 podala odporcovi návrh na začatie správneho konania proti Stredoslovenskej energetike - Distribúcia, a.s., v ktorom sa domáhala vydania opatrenia voči energetickému podniku na zmiernenie neprimeraných a neoprávnených zásahov do práv vlastníka pozemku spôsobených energetickou stavbou, na ktoré podanie odporca reagoval vyjadrením č. 5197/2012-3200 z 29. mája 2012, konštatujúc, že nie je dôvod na začatie správneho konania. Navrhovateľka ďalej poukázala na skutočnosť, že sa domáhala nápravy podaním podnetu z 20. júna 2012 Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorá jej listom č. VI/1 Gd 242/12-9 z 01. augusta 2012 oznámila, že vec signalizovala odporcovi. Následne dala do pozornosti, že odporca návrhu navrhovateľky z 20. apríla 2012 pridelil novú sp. zn. 7207/2012-3200 a listom zo 14. augusta 2012 ju žiadal o doplnenie podania. Na ďalší list navrhovateľky z 31. augusta 2012 ju odporca opätovne vyzval na doplnenie podania svojím listom č. 7207/2012-3200 z 02. októbra 2012. Na tento

reagovala podaním z 18. októbra 2012, v nadväznosti na ktoré odporca vo vyjadrení č. 7207/2012-3200 z 22. novembra 2012 uviedol, že v tejto veci neexistuje dôvod na začatie konania. Zdôraznila, že nápravy sa domáhala aj podaním sťažnosti na nečinnosť ústredného orgánu štátnej správy adresovanej ministrovi hospodárstva Slovenskej republiky, ktorou sa však nápravy nedomohla. Rovnako tak sa domáhala nápravy aj opakovaným podnetom z 19. decembra 2012 zaslaným Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, ktorá sa však v oznámení č. VIGd 335/12-9 z 28. februára 2013 stotožnila s postupom odporcu. Poukázala aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Rks/10/2008 z 12. februára 2009 o riešení kompetenčného sporu medzi odporcom a všeobecným súdom vo veci, ktorú označila za skutkovo i právne zhodnú, pričom súd v tejto vyslovil, že ak zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 656/2004 Z. z.“) oprávňuje správny orgán v konaní vykonanom podľa všeobecných predpisov o správnom konaní, aby konal vo veciach upravených v tomto zákone, pokiaľ výslovne nie je ustanovené inak, potom správny orgán koná a rozhoduje aj o prekládke elektrického vedenia (§ 38 zákona č. 656/2004 Z. z.).

Odporca vo svojom vyjadrení k návrhu, doručenom tunajšiemu súdu dňa 23. septembra 2014, navrhol návrh navrhovateľky zamietnuť a právo na náhradu trov konania nepriznať. Uviedol, že navrhovateľka v podanom návrhu okrem opisu daného skutkového stavu iba poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v údajne skutkovo i právne zhodnej veci sp. zn. 10Rks/10/2008 z 12. februára 2009, tvrdiac, že právomoc odporcu na začatie správneho konania a rozhodnutie o jej návrhu je daná, avšak neuvádza relevantnú argumentáciu, ktoré konkrétne zákonné ustanovenie bolo porušené. Uvedenú absenciu tvrdenia navrhovateľky, že konaním resp. nekonaním odporcu bolo porušené konkrétne zákonné ustanovenie, ktoré by odporcovi zverovalo kompetenciu konať a rozhodnúť vo veci jej návrhu z 20. apríla 2012, preto označil za vadu návrhu. V spojitosti s týmto tvrdením odkázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 70/2009. Ďalej sa vyjadril, že konanie o uplatnenie opatrení podľa § 3 ods. 2 zákona č. 656/2004 Z. z., resp. podľa § 88 ods. 2 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike je konaním, ktoré je odporca povinný začať z úradnej povinnosti po splnení zákonom ustanovených podmienok, teda v prípade ak zistí, že je ohrozená celistvosť a integrita sústavy a siete, bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy a siete, alebo je potrebné zabezpečiť bezpečnosť dodávok elektriny, či všeobecný hospodársky záujem. Dodal, že k začatiu takéhoto konania môže dôjsť okrem poznatkov z vlastnej činnosti správneho orgánu, alebo informácií od iných štátnych orgánov, aj na základe podnetov fyzických alebo právnických osôb. Tieto však nie sú spôsobilé vyvolať účinky spojené so začatím konania v zmysle § 18 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). Vyslovil, že v predmetnej veci odporca nemal za preukázaný žiaden zo zákonom vymedzených dôvodov na začatie konania o uplatnenie opatrenia, pričom zákon zároveň ani nezveruje do kompetencie odporcu rozhodnúť o uplatnení opatrenia v prípade ohrozenia života a zdravia ľudí alebo majetku fyzických osôb a právnických osôb. Doplnil, že o uplatnení takéhoto opatrenia nie je odporca oprávnený konať a rozhodnúť už od 01. apríla 2008, preto zastával názor, že jeho postup bol v súlade so zákonom. V závere vyjadrenia poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžnč/3/2006 z 24. júna 2007 a sp. zn. 3Sžnč/2/2010 z 12. júla 2010.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne a miestne príslušný v zmysle § 246 ods. 2 písm. b/ O.s.p. vec preskúmal a podľa § 250t ods. 4 O.s.p. návrh ako neprípustný zamietol.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 O.s.p.).

Podľa § 250t ods. 1 O.s.p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v

konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako tri mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť. Súd môže na návrh orgánu verejnej správy túto lehotu predĺžiť. Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne (§ 250t ods. 4 O.s.p.).

Vôľou zákonodarcu vyjadrenou v zákonnej úprave ustanovenej v § 250t O.s.p. bolo zabezpečiť ochranu práv fyzických alebo právnických osôb, ak orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný tak, že sa fyzická alebo právnická osoba môže domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy konať a rozhodnúť.

Predpokladom priznania uvedenej ochrany fyzickej alebo právnickej osobe súdom, v zmysle uvedenej právnej normy je preukázanie, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom, a to tým, že je v konaní nečinný a jeho nečinnosťou sú alebo by mohli byť práva alebo právom chránené záujmy fyzickej alebo právnickej osoby, domáhajúcej sa takejto ochrany návrhom, porušené alebo inak dotknuté (§ 250t ods. 8 O.s.p. v spojení s § 247 ods. 1 O.s.p.).

Z podkladov súdneho spisu je zrejmé, že navrhovateľka sa svojím návrhom domáhala súdnej ochrany pred tvrdenou nečinnosťou odporcu a postupu súdu podľa ustanovenia § 250t ods. 1 O.s.p., t.j. podľa štvrtej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, upravujúcej „Konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy“, ktorý inštitút je určený na ochranu fyzickej alebo právnickej osoby, pokiaľ orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom. Petitom je návrh, aby sa nečinnému správne orgánu uložila povinnosť konať a rozhodnúť v primeranej lehote, ktorá nemôže byť dlhšia než tri mesiace od právoplatnosti rozhodnutia.

Nečinnosť ako nezákonný negatívny jav správneho orgánu nastáva vtedy, keď správny orgán vo veci nekoná (je pasívny), aj keď podľa zákona je povinný konať. Len vtedy, keď zákon neukladá orgánom verejnej správy konať, môže byť nečinnosť definovaná ako rozpor s morálkou, či etikou. V ostatných prípadoch, t.j. keď obsahom príslušnej právnej normy je povinnosť správneho orgánu konať, je nečinnosť nezákonná a protiprávna. Je v hrubom rozpore so zásadou zákonnosti vo verejnej správe. Zákon je v právnom poriadku vždy základom všetkej činnosti verejnej správy, ktorá je významnou súčasťou orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorej sa realizuje v štáte výkonná moc. Jej závažnosť spočíva v tom, že orgány verejnej správy plnia celý rad verejnoprávnych úloh v najrôznejších sférach a oblastiach spoločenského života, pričom ako oprávnené orgány zasahujú do práv a slobôd fyzických a právnických osôb, ukladajú im povinnosti, prípadne používajú prostriedky donútenia, na čo majú zákonné oprávnenie. Je preto namieste, že toto oprávnenie nesie so sebou povinnosť bezpodmienečne rešpektovať základné princípy a hranice stanovené im právnym poriadkom.

Pod nečinnosťou orgánu verejnej správy treba rozumieť nielen absolútnu nečinnosť, ale aj to, ak orgán verejnej správy koná spôsobom, ktorý znamená porušenie práva na konanie bez zbytočných prieťahov. To však neznamená, že súd je oprávnený určovať orgánu verejnej správy, ako má vo veci konať. Ustanovenie § 250t je svojím obsahom zamerané tak, aby odstraňovanie nečinnosti orgánov verejnej správy nebolo znehodnocované nielen neopodstatneným podaním dotknutého subjektu - navrhovateľa, nepružnosťou v konaní orgánov verejnej správy, ale aj formalistickým prístupom v konaní súdov. Preto ustanovenie § 250t ods. 1 druhá veta uvádza, že návrh v konaní proti nečinnosti nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Kľúčovou a teda právne a skutkovo relevantnou otázkou danej veci je preskúmať, či odporca je v konaní

skutočne nečinný, resp. či vo veci nekoná bez vážneho, t.j. právne relevantného a akceptovateľného dôvodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe návrhu, ktorým sa navrhovateľka domáha preskúmania nečinnosti odporcu, preskúmal zákonnosť jeho postupu, t.j. skúmal, či činnosť, ktorou realizuje svoju právomoc vymedzenú osobitnými zákonmi je, alebo nie je v súlade s týmito zákonmi a či správny orgán vykonal zákonom predpísané úkony alebo ich opomenul, resp. odmietol vykonať, prípadne, či nevykonal chybný úkon. Nekonanie musí byť v rozpore s konkrétnym zákonným ustanovením, ktoré obsahuje príkaz pre správny orgán postupovať, konať, robiť určené procesné úkony vrátane rozhodovania.

Vyššie uvedené je zároveň potrebné skúmať v kontexte princípu, že právna úprava správneho súdnictva v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku na rozdiel od konania v občianskoprávných veciach ustanovuje rigoróznú úpravu jednotlivých druhov konaní. To platí aj pre konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 250t O.s.p., keďže v odseku 8 citovaného ustanovenia je stanovené, že na konanie podľa tejto hlavy sa použijú ustanovenia prvej a druhej hlavy tejto časti primerane, ak v tejto hlave nie je ustanovené inak.

Konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy predstavuje subsidiárnu formu súdnej ochrany v správnom súdnictve, ktorú možno aplikovať iba v prípade, ak iná právna možnosť ochrany chýba. V prípade ak bolo vydané rozhodnutie orgánu verejnej správy je treba sa domáhať súdnej ochrany postupom podľa druhej alebo tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

V nadväznosti na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na skutočnosť, že podľa ustálenej judikatúry - nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky (pozri k tomu bližšie nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 37/95, II. ÚS 50/01, I. ÚS 52/02, III. ÚS 183/2003: PL. ÚS 21/08, I. ÚS 354/08) a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžf/29/2010, ZSP 5/2011, či uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžp/5/2011) môžu byť predmetom preskúmania súdom aj rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti, ak sa dotýkajú alebo ak sa môžu dotknúť práv a právom chránených záujmov fyzických alebo právnických osôb. Súdna prax ustálila, že rozhodnutím správneho orgánu je každé rozhodnutie, ktorým sa zakladajú, menia, rušia alebo ktorým môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb. Za spôsobilý predmet súdneho prieskumu sa považujú aj listy s charakterom rozhodnutia vydané príslušným orgánom verejnej správy.

Preto považuje za potrebné upriamiť pozornosť na skutočnosť, že odporca reagoval na podania navrhovateľky vyjadrením č. 7207/2012-3200 z 22. novembra 2012, v ktorom konštatoval, že zo žiadosti navrhovateľky z 20. apríla 2012, doplnenej listom z 31. augusta 2012 a z 18. októbra 2012 nevyplýva splnenie podmienok ustanovených zákonom č. 656/2004 Z. z., neexistuje teda dôvod na začatie konania, preto nie je možné žiadosti navrhovateľky vyhovieť. S ohľadom na uvedené konštatuje, že v danej veci podmienka absencie inej možnosti právnej ochrany nebola splnená.

Súčasne uvádza, že z obsahu navrhovateľkou predložených listín a administratívneho spisu tvrdená bezdôvodná nečinnosť odporcu nebola preukázaná. Odporca v rozsahu pôsobnosti vymedzenej osobitnými predpismi komunikoval s navrhovateľkou, reagoval na jej podania a informoval ju o postupe príslušných orgánov pri vybavovaní sťažností v zmysle zákona, čo nakoniec ani navrhovateľka nepoprela, aj keď s ich vybavením nebola spokojná. Skutočnosť, že sa navrhovateľka nestotožňuje s vybavením sťažností podľa jej predstáv, sama osebe nemôže viesť k záveru o porušení jej práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v posudzovanej veci nie sú splnené zákonné podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 250t O.s.p., a preto návrh podľa § 250t ods. 4 O.s.p. zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250t ods. 5 O.s.p. tak, že navrhovateľke, ktorej návrhu nebolo vyhovené, nepriznal právo na náhradu trov konania. Odporcovi právo na náhradu trov konania zo zákona neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.